

ENCICLOPÈDIA PRIORATINA

Elaborada pels alumnes de 4t d'ESO

Curs 2010-11

CÓC DE SANT BLAI

Cóc de diversos metres que cada tres de febrer és passejat pels carrers de Falset, beneït pel capellà del poble i sortejat entre els vilatans.

Roger Calvo

EL MASROIG

És una terra envoltada de muntanyes, muntanyes de terra roja, roja com la posta de sol que es reflecteixen el mirall de la cova santa.

La cova santa mira impacient tots els moviments d'un poble que no para mai quiet: a l'hivern la gent va a fer olives; a la primavera, quan les plantes comencen a florir, la Mare de Déu de les Pinyeres surt de la cova i es prepara per rebre la gent del poble i fer un viatge d'una setmana al Masroig; a l'estiu la cova santa veu com passa la canalla del poble per anar banyar-se; a la tardor com els pagesos porten l'or del Masroig a la cooperativa.

Expliquen llegendes que als pastors que passen per la cova santa se'ls apareix la Mare de Déu i els dóna consells. A un pastor, a l'època de Napoleó, se li va aparèixer i li va dir que fugís perquè si no el matarien.

A pocs quilòmetres d'allà hi ha el Puig Roig, un poble iberoromà de 3000 anys aC que explica ja com era el Masroig, gent que treballava en terra roja com la sang.

Arnau Vidal

EL MEU PRIORAT

Asseguda en ple hivern a la terrassa de casa meva observo per primer cop de manera diferent aquella terra que ningú, podrà dir-me pas el contrari, també és meva.

Una tassa de te roig reposa fumejant a la tauleta del meu costat; l'agafo entre les mans per mantenir-les d'alguna manera calentes mentre observo el castell de Falset amb la posta de sol a la seva dreta. Aquest castell que ell sol és una història i les seves reformes un petit moment d'aquelles quatre parets valuoses.

Al seu costat, una gamma de colors ataronjats s'estenen pel cel formant un bany de colors que mai he vist.

Fa poc que m'he donat de la vàlua de la meva terra, ara l'estimo com qualsevol altra cosa, el meu Priorat. La tassa encara a les meves mans s'està gelant.

Alba Pallejà

ERMITA DE LES PINYERES

L'ermita de les Pinyeres és un santuari on els masrojans sembla que hi tinguin mig cor. Està envoltat de vinyes i bosc i banyat pel riu Siurana. Cada primavera tots els masrojans s'hi reuneixen per adorar la Mare de Déu de les Pinyeres. Hi assisteix tota mena de gent, grans i petits. Per un dia, aquell és el seu poble, el seu entorn. Els nens van a escalar per entrar a la Cova Santa (lloc on es va trobar la Mare de Déu després de la guerra), els grans ballen sardanes i beuen molt vi. Després de la festivitat els masrojans porten la Mare de Déu fins al poble (a uns

Segons la llegenda Les Pinyeres era l'antic poble del Masroig, però l'exèrcit de Napoleó va enverinar les aigües del poble perquè un soldat havia estat rebutjat per una noia de la vila. La gent va marxar del poble i els soldats el van cremar. Un pastor del poble va amagar l'estatueta de la patrona (la Mare de Déu de les Pinyeres) a la Cova Santa, ja que la Mare de Déu se li va aparèixer dient-li que tots havien de marxar i que la deixés a ella allí. La gent va marxar del poble i va anar fent cases a uns tres quilòmetres, on es va crear El Masroig. Fins i tot ara hi ha molta gent que assegura haver vist la Mare de Déu en aparicions, però jo no sé si creure-m'ho.

Ricard Rodríguez

FALSET

Entre vinyes i oliveres
ens podem trobar Falset,
no és més que un municipi
"casa bruta i carrer net".

Si un dia vols anar-hi
molt no et caldrà buscar:
el centre és un *campanari*
que no costa gens trobar.

Les festes no són prou llargues
però no els falta res:
ball de coques i xarangues,
missa, banda i els grallers.

Si el que t'agrada és el vi
blanc o negre vols tastar,
si al poble hi tens un cosí
segur que et convidarà.

De monuments no ens en faltes
no oblidem el castell
i a la plaça el "gra de vida"
i el campanar que és molt vell.

Santa Càndia, la geganta,
Gregori el seu espòs,
el Vitxet i la Vitxeta,
dos petits i algun capgròs.

Si un dia voleu menjar-hi
no serà que no hi ha bars,
l'Sport i la Vizzeria
ben segur que us deixen farts.

Espero que aquest poema
a tots us hagi agradat
i que us inciti a vindre
al poble del Priorat.

Maria Martínez

LLICORELLA

Una dura pedra per a una dura arrel i posteriorment un millor vi.

Víctor Bobis

MOSTILLO

Germà petit del vi, perquè no pot beure alcohol.

Carlos Guillén

LO MOTLLÓ

Per alta la segona
bonica una estona
de llicorella i pissarra

mes qui ho diria?
D'ells només en resten
marges que senten
la pluja caure
i la muntanya jaure.

Molins hi volgueren posar
mes l'alcaldeessa no deixà
col·locar a la serra
una trista pedra.

Així doncs muntanya grandiosa
digue'm si tu joiosa
voldries tornar a ser
cultivada per algun celler.

Només queda dir
que bo ens sortirà el vi.

Pol Agut

OLIVA

Perla verdosa que dóna lloc a un líquid que està per sucar-hi pa.

Anna Rebull

L'OLIVERA

Arrels profundes cara a terra
la que és el símbol de la gent,
la desafiant olivera
més forta, vella i resistent.

S'alimenta de llum, aigua i vent
i terra, busca minerals
entre el sòl de color rogenc
d'on n'extreu molt poques sals.

Àngela Vall

ORELLETES- VERMA

Quan arriba la tardor em vénen records dels dies de verema, quan tota la família anàvem al tros a recollir el raïm. El pare portava el tractor fins al camí, repartia els cabassos entre els germans i cadascú de nosaltres triava una filera de ceps per anar recollint el raïm.

Quan ja potàvem dues hores i teníem l'esquema adolorida de tant d'acotxar-nos per tallar, recordo que va aparèixer la meua àvia amb una plàtera d'orelletes que havia preparat per poder fer descans i menjar-ne unes quantes i tornar a la feina.

Blai Muñoz

EL PRIORAT

El Priorat és terra de vins.

Quan entres dins el Priorat hi ha una clama que et rodeja, serà que aquesta calma no s'escampa perquè tenim la muralla de la muntanya del Montsant. També la muralla de la serra Espasa i Llaberia i també la Miloquera. I tampoc no ens oblidem del Motlló. Per contemplar les postes de sol pots anar a Sant Gregori, on es refugia molta calma i olor de bosc.

Per viatjar uns anys enrere, ho pots fer amb les mines de Bellmunt, on hi ha guardats molts records de la gent que hi va treballar.

I per últim, per descansar pots anar a les Canals (Capçanes), on podràs gaudir del pantà dels Guiamets i les boniques vistes que s'ofereixen.

Ester Barceló

PRIORAT

Terra de tranquil·litat, de silenci, de vinyes i de llicorella. Terra de paisatge.

Ana Rebull

SANT GREGORI

Ens trobem a Sant Gregori, la muntanya roja més propera a Falset, la capital del Priorat. Arribats al mirador es contempla el poble i els seus voltants juntament amb les llunyanes muntanyes que el rodegen. Lloc on poder trobar caçadors, animalets i fins i tot bolets. Entre la muntanya diferents camins per caminar i vistes per contemplar. Més amunt, més avall, pots a agafar serps, aranyes, escorpins. També pots visitar la petita ermita on ja no es fa missa. No és terra per a vells, sinó per a joves; no és difícil rrelliscar i no és fàcil escalar. També pots anar a Sant Cristòfor per entrar en una cova, si tens ganes de caminar. Segur que hi trobaràs bosses i ampolles pel terra d'algú que hi va a picar i després no ho recull; i també pots xafar alguna cacota. Pots passar per les ruïnes per poder veure i tocar les roques i també els clots que fa la pedra al ser erosionada per l'aigua. Quasi sempre hi ha aigua i es pot veure algun insecte bevent-ne. És un bon lloc per a llegir i també per a pensar.

Genadi Serres

SANT SALVADOR

Si vols veure vistes meravelloses de tota la muntanya del Montsant i oblidar-te de tots els mals pots anar a visitar Sant Salvador. És una ermita des de la qual, si tens la sort d'agafar un dia clar, pots veure diferents poblacions com la Granadella i la Bisbal de Falset. L'aigua de la seva font, com diuen des de fa molts anys, cura tots els mals.

Sant Salvador, de fet, està format per una ermita nova i una ermita vella, construïdes una més amunt que l'altra. La vella era un petit refugi per a la guerra situat sota una gran cova.

Sergi Vilà

LA SELVA PRIORATINA

Als afores de Falset sempre hi sol predominar molt la vinya, però tot i així hi ha boscos amb roques des de fa molts anys. Si us n'he adonat, estem parlant de

Hi ha una església que no utilitza ningú i no fa gaire mala pinta, la veritat. Has d'anar amb compte perquè les pedres són arenoses i pots relliscar. Des del meu punt de vista és un bon paratge natural per anar a passar-hi una estona amb la família.

Daniela Martí

SERRA DE MONTSANT

Són les muralles de la naturalesa.

Pau Vernet

TERRA

1. Superfície aixafada.
2. Fals aliment que ingereixen alguns nens petits.
3. Lloc on els prioratins fan or líquid.
4. El primer que veus quan caus.
5. La gent poc ecològica li dóna de menjar.
6. N'hi ha de tots colors, formes i materials.

Júlia Murillo

VI

Medicina per oblidar penes i amors.

Júlia Murillo

VI

És la sang de les persones que s'han deixat per veremar.

Maiol Caballero

VI

La beguda dels déus.

Gracjan Latka

VI BLANC

La llum dels raïms

Gracjan Latka

VINYA

Al contrari que les persones, com més vell millor.

Víctor Bobis

VINYA

Paisatge típic prioratí que transmet tranquil·litat. L'or dels pobres, un dels luxes més preuats. Del seu fruit Dionís n'és el déu i procura que no en falti. El vi és la sang i el símbol de la comarca.